

Informacijski sustav prostornoga uređenja (ISPU)

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Informacijski sustav prostornoga uređenja (ISPU) i njegovi moduli trebali bi uvelike unaprijediti sektor graditeljstva i prostornoga uređenja. U projekt se ulaže 131 milijun kuna, a sufinanciran je sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj preko Operativnog programa Konkurentnost i kohezija

EU-ov projekt *Informacijski sustav prostornoga uređenja*

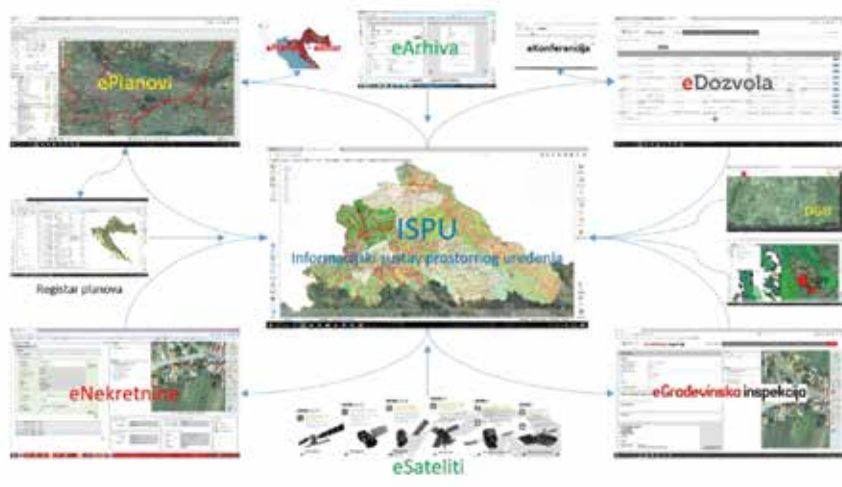
Državni inspektorat preuzeo je 15. prosinca 2020. od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine 120 tableta (računala), trideset prijenosnih pisača i osam dronova koje će koristiti građevinski inspektori prilikom inspekcijskih nadzora. Ta je oprema vrijedna više od 1,2 milijuna kuna, a nabavljena je u sklopu projekta *Informacijski sustav prostornoga uređenja (ISPU) i njegovi moduli*, koji je financiran iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. do 2020. Ukupna je vrijednost projekta 131 milijun kuna, od čega je 111 milijuna kuna, odnosno 85 posto osigurano iz europskoga fonda, dok 15

posto sredstava osigurava Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Predviđeno trajanje toga EU-ova projekta je do 1. siječnja 2022. Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) jest državni interoperabilni i multiplatformni sustav za unos, verifikaciju, javnu objavu i razmjenu prostornih podataka. Uspostavljen je s ciljem da se na jednome mjestu prikupe prostorni planovi svih razina kao i podaci o zahvatima u prostoru. Cilj je da ti podaci budu dostupni građanima i struci kako bi bili upoznati sa stanjem u prostoru te kako bi se ubrzali postupci izdavanja dozvola za gradnju. Struktura, sadržaj, način rada, oblik i elektronički standard ISPU-a, ovlasti i obveze u vođenju i upravljanju tim sustavom propisani su Uredbom o ISPU.

ISPU je organiziran kao sustav samostalnih funkcionalnih cjelina – modula za unos i verifikaciju podataka koji se međusobno mogu povezivati. Modulima i podacima pristupa se kroz ISPU-ov geoportal. Tim se projektom razvijaju i nadograđuju e-usluge Geoportal, ISPU-lokator, eNekretnine, eKatalog, ePlanovi, eDozvola, eArhiv dozvola, eKonferencija, eSateliti, eInvesticije, eInspekcija i eEnergetskiCertifikat. Svaka pojedina e-usluga prikazana je u nastavku.

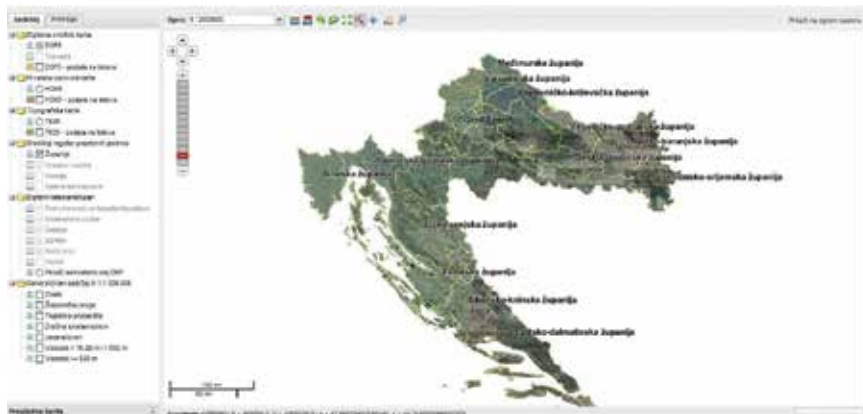
ISPU-ov geoportal i interoperabilnost

ISPU-ov geoportal središnje je mjesto za prikaz i pregled javno dostupnih prostorno-planskih i drugih prostornih slojeva, podataka i informacija iz ISPU-ova modula i drugih izvora te točka pristupa ISPU-ovim modulima. Sadržava alate za upravljanje prikazom (interaktivna karta), pretraživanje te ispis prikazanoga sadržaja. Radi na mrežnome sučelju, čime se za računala korisnika ne postavljaju posebni zahtjevi osim stabilne i propusne internetske veze. Pristup ISPU-ovu geoportalu u načelu je javan, osim dijelovima modula koji služe za unos i/ili verifikaciju podataka i koji su dostupni ovlaštenim korisnicima iz državnih i javnih institucija u skladu s njihovim nadležnostima. ISPU-ovi moduli zasebna su računalna rješenja koja su po potrebi funkcionalno povezana radi komunikacije te razmjene ili zajedničkoga korištenja podataka. Osim razmjene podataka među ISPU-ovim modulima, na geoportalu je kroz izbornik NIPP omogućen prikaz i pregled prostornih slojeva i iz drugih izvora, na primjer, onih koji se stvaraju izvan ISPU-ova modula u Ministarstvu i zavodima za prostorno uređenje ili u drugim institucijama koje su razvile mrežne usluge za podatke iz svoje nadležnosti. Na istome mjestu omogućen je pri-

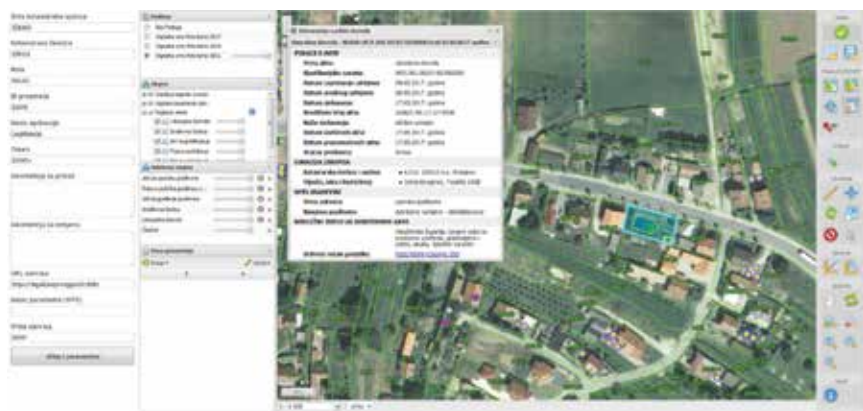

izvor: Borislav Matić, 2018

Informacijski sustav prostornoga uređenja (ISPU) jest državni interoperabilni i multiplatformni sustav za unos, verifikaciju, javnu objavu i razmjenu prostornih podataka

ISPU-ov geoportal središnje je mjesto za prikaz i pregled javno dostupnih prostorno-planskih i drugih prostornih slojeva

ISPU-lokator u primjeni je od 2015. godine

stup mrežnim uslugama pregleda (WMS) i preuzimanja (WFS) razvijanima unutar ISPU-a, kojima se podaci iz ISPU-a učitavaju u druge informacijske sustave ili u GIS aplikacije na računalima korisnika. U sklopu projekta bit će uvedena dodatna poboljšanja i napredne funkcije ISPU-ova geoportala te novi korisnički alati.

ISPU-lokator

ISPU-lokator jest alat za georeferenciranje odnosno za pridruživanje geografskih koordinata ili pravokutnih koordinata u određenoj kartografskoj projekciji pojedinim alfanumeričkim podacima iz više ISPU-ovih modula, ali i iz drugih baza podataka, čime se omogućava prikaz njihovih lokacija na interaktivnim kartama, preklapanje s drugim prostornim slojevima te različiti prostorni upiti i analize. Reizženjeringom i nadogradnjom u sklopu toga projekta ISPU-lokator ubrzat će se i

osuvremeniti, bit će uvedeni novi alati, a korisnicima će se omogućiti i prikaz većega broja skupova prostornih podataka i podloga s područja cijele Republike Hrvatske, čime će se unaprijediti poslovni procesi unutar ISPU-ovih modula i olakšati rad njihovim korisnicima na unosu i ažuriranju podataka. Sustav se koristi od 2015.

Modul eNekretnine jest sustav i platforma za korištenje podataka na tržištu nekretnina

eNekretnine

Modul eNekretnine jest sustav i platforma za korištenje podataka na tržištu nekretnina i u području procjene vrijednosti nekretnina s vođenjem, održavanjem i nadogradnjom informacijske baze podataka. Sastoji se od zbirke kupoprodajnih cijena i plana približnih vrijednosti. Zbirka kupoprodajnih cijena jest evidencija o ostvarenome prometu na tržištu nekretnina na području županije i Grada Zagreba ili drugoga velikoga grada. U zbirci nalaze se evaluirani podaci koje unose službenici upravnih tijela županija, Grada Zagreba i velikoga grada koristeći svu relevantnu dokumentaciju i arhive (prostorni planovi, izdani akti, zemljišne knjige, katastar i drugo). Sadržava podatke o raznim vrstama nekretnina: stanu, kući, poslovnome prostoru, poslovnoj zgradi, poljoprivrednome, građevinskom ili šumskom zemljište i drugima. Plan približnih vrijednosti jest kartografski prikaz cjenovnih blokova na području županije, Grada Zagreba odnosno velikoga grada na temelju približnih vrijednosti zemljišta. Početno stanje plana izrađuje Ministarstvo na temelju analize i evaluacije početnih podataka o realiziranim kupoprodajama nekretnina evidentiranim u zbirci. Sustav eNekretnine i podatke koriste ministarstva, procjenitelji, upravna tijela i povjerenstva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), javni bilježnici i drugi. Modul je u upotrebi od 2015.

eKatalog

Modul eKatalog objedinjuje funkcionalnosti registra prostornih planova i kataloga metapodataka i omogućava pronalaženje podataka o prostornim planovima, ali i samih prostornih planova ili njihovih dijelova. U funkciji je od 2014. i podaci se u njemu redovito dopunjuju i ažuriraju. eKatalog povezan je s eDozvolom, kako bi korisnicima eDozvole uvijek bio dostupan ažurni popis prostornih planova za potrebe izdavanja akata za gradnju. U budućnosti će se eKatalog integrirati s ePlanovima, a po potrebi i s drugim ISPU-ovim modulima. Nadogradnjom eKataloga 2020. omogućeno je to da korisnici eKataloga upravljaju učitavanjem i objavom kartografskih prikaza postojećih prostornih planova u rasterskome formatu na ISPU-ovu geoportalu i drugim modulima u kojima je to potrebno, čime se postupak objave bitno poboljšava i ubrzava, a uvedene su i kontrole unosa podataka, notifikacije korisnicima te mogućnost izrade izvještaja. Proširenjem eKataloga na ISPU-ovu geoportalu će se osim prostornih planova objavljivati druga dokumentacija o prostoru (na primjer, izvješća o stanju u prostoru, stručne podloge i studije). Katalog iz rujna 2020. sadržava više od 9000 metapodataka, od kojih je 6500 verificirano i javno dostupno u eDozvoli.

ePlanovi

Modul ePlanovi jest najsloženija ISPU-ova usluga u koju će se unositi prostorni slojevi i pripadajuće odredbe prostornih planova na snazi i u izradi, u propisanim formatima, strukturirani prema pravilnicima o prostornim planovima i prema utvrđenoj modelu podataka. Osim toga unosit će se metapodaci i prateća dokumentacija o postupku izrade i donošenja planova.

Do sada su uspostavljene temeljne funkcionalnosti ePlanova: učitavanje, prikaz i upravljanje prostornim slojevima, skupno i pojedinačno ažuriranje atributa, obrasci za unos metapodataka o postupku izrade i donošenja planova, verifikacija i objava planova na ISPU-ovu geoportalu kao i arhiviranje prostornih planova i drugo. Sa-

Putem sustava eDozvola zahtjevi za izdavanje dozvola za gradnju i uporabu građevina mogu se popuniti elektroničkim putem kao i pratiti status predmeta

stavni dio modula jest i Katalog prostornih tema, odnosno "elektronička verzija" pravilnika o prostornim planovima.

Tim će se projektom ePlanovi – editorom nadograditi ili povezati neke od postojećih funkcionalnosti te ugraditi nove kao što su one za ispis službenih karata prostornih planova, za generiranje odluka o donošenju plana i odredbi plana, za automatiziranu kontrolu uvoza podataka prema unaprijed utvrđenim pravilima i dojavu pogrešaka koje treba ispraviti ili za izradu izvještaja.

U prvoj fazi, do kraja 2015., uspostavljene su temeljne funkcionalnosti ePlanova, a u sljedećim fazama razvoja tijekom 2018. i 2019. ugrađene su dodatne funkcionalnosti.

eDozvola

Putem sustava eDozvola zahtjevi za izdavanje dozvola za gradnju i uporabu građevina mogu se popuniti elektroničkim putem kao i pratiti status predmeta. U primjeni je od 2014. Podnositelji zahtjeva preko javnoga portala mogu ispuniti sve potrebne podatke, omogućeno je dodavanje priloga i projekata te podnositelji u svakome trenutku mogu vidjeti u kojoj je fazi rješavanje njihovih zahtjeva. U međuvremenu je sustav nadograđen tako da je eDozvola integrirana u sustav e-Građani, a uskoro se očekuju i e-Poslo-

vanje i e-Pristojbe. Uvedeni su digitalno potpisivanje, elektronička oglasna ploča za javnost i elektronička oglasna ploča za ovlaštene korisnike. Time je sustav u cijelosti prilagođen elektroničkome poslovanju. Projektom je predviđena i uspostava servisa koji će povezati sustav eDozvola s elektroničkim sustavima uredskoga poslovanja Ministarstva, županija i gradova.

Do početka 2017. u rad eDozvole uključila su se sva upravna tijela koja izdaju akte za gradnju u RH. Tijekom 2016. eDozvola je nadograđena, a tijekom 2018. provedene su daljnje aktivnosti na razvoju radi poboljšanja rada, učinkovitijega povezivanja dijelova sustava u cjelinu te povezivanja sustava drugih javnopravnih tijela kao potpuno funkcionalnih dijelova eDozvole.

eArhiv dozvola

Modul eArhiv jest nadogradnja postojećega sustava eDozvola. Uspostavljen je od 2019. i služi za uvoz digitalizirane arhivske građe odnosno akata za građenje izdanih prije uspostave eDozvole te za pohranu, pregled i pretraživanje pripadajućih metapodataka i njihovo georeferenciranje. Za potrebe uspostave eArhiva provodi se digitalizacija fizičke dokumentacije koja se opisuje odgovarajućim metapodacima.

Dokumentacija koja je na taj način uvedena u sustav korisnicima će biti dostupna u digitalnome obliku i podijeljena na osnovnu i osjetljivu arhivu. Građa iz osnovne arhive moći će se izvesti iz sustava s originalnim izgledom sadržaja, dok će se građa iz osjetljive arhive u sustavu moći koristiti samo s vidljivom oznakom na sadržaju.

Moduli eArhiv i eKonferencija su nadogradnje sustava eDozvola

eKonferencija

Modul eKonferencija jest nadogradnja sustava eDozvola. Funkcija eKonferencije ponajprije jest komunikacija među tijelima javne uprave i javnopravnih tijela. Taj modul sadržava elektroničku oglasnu ploču s podacima i aktima predmeta dostavljenih na postupanje javnopravnim tijelima. Objava podataka i akata predmeta preko modula eKonferencija vezan je uz postupak izdavanja dozvola. Ovlašteni korisnici sustava prilikom vođenja predmeta, tijekom provjere usklađenosti prema posebnim propisima, odabiru javnopravna tijela nadležna za izdavanje posebnih uvjeta, uvjeta priključenja odnosno potvrda i generiraju propisane akte te pokreću eKonferenciju. Na taj je način odabranim tijelima omogućen potpuni uvid u spis i urudžbiranje akta te dodavanje priloga uz taj akt. Takvim rješenjem komunikacije svim javnopravnim tijelima omogućeno je da istodobno imaju uvid u istu dokumentaciju. Sva je komunikacija elektronička, čime su postignute velike vremenske i materijalne uštede. Modul se koristi od 2019.

eSateliti novi je modul pomoću kojeg se mogu pregledavati snimke prikupljene daljinskim istraživanjima

eSateliti

Postojeći sustav eDozvola nadograđen je 2019. tako da sadržava preglednik snimki prikupljenih daljinskim istraživanjima (satelitske i avionske snimke, snimke bespilotnih letjelica) koji omogućava pretraživanje, pregled i usporedbu raznih snimki iz dostupnih izvora radi praćenja stanja i promjena u prostoru kroz vrijeme. Osim toga modul obuhvaća alate za izradu bilješki i oznaka na snimkama,

ispis područja od interesa na karti, horizontalnu razmjenu informacija i opažanja među sudionicima procesa te preklapanje snimki s različitim vektorskim podacima dostupnima preko mrežnih usluga ili učitanih u sustav.

eInvesticije

Modul eInvesticije zamišljen je kao geoportal za investitore, koji će im pružiti informaciju o potencijalnim lokacijama

Modul eInvesticije zamišljen je kao geoportal za investitore

investicijskih projekata i procedurama potrebnima za provedbu investicijskoga projekta. Pritom bi se koristili prostorni podaci Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine iz nove generacije prostornih planova (IS-PU-ov modul ePlanovi) u pogledu namjene prostora i uvjeta gradnje te prostorni podaci iz baza podataka drugih institucija (podaci iz katastra i zemljišnih knjiga, utvrđeno pomorsko dobro, zaštićena područja i dugo). Ti prostorni podaci vezali bi se uz pojedinačne zakonske procedure kako bi investitor dobio točnu i cjelovitu informaciju potrebnu za provedbu nekoga investicijskog projekta.

eInspekcija

Modul eInspekcija jest geoinformacijski sustav, čija će osnovna zadaća biti periodički detektirati promjene u prostoru uz primjenu satelitskih snimki. Drugim riječima, tim će modulom Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine preliminarno detektirati potencijalno nelegalne promjene u prostoru poput bespravne gradnje, devastacije obale, nelegalnoga odlaganja otpada ili neprimjereno sagrađenih građevina bez osnovne infrastrukture. Glavna funkcionalnost toga modula podijeljena je na dva dijela. Prvi dio sastoji se od detekcije sumnjive gradnje ili potencijalne devastacije prostora uz pomoć satelitskih snimki te upućivanja evidentiranih promjena u prostoru komunalnim redarima, dok drugi dio obuhvaća provjeru promjene u prostoru koju provode komunalni redari na terenu te povratno informiranje nadležnih službenika u Ministarstvu o statusu detektirane promjene u prostoru nakon provjere.

Građevinska inspekcija koja je bila ustrojstvena jedinica resornoga ministarstva je sa stupanjem na snagu Zakona o državnom inspektoratu (*Narodne novine*, broj 115/18), točnije dana 1. travnja 2019., prebačena u sastav Državnog inspektorata kao središnje tijelo državne uprave. Zato su resorno ministarstvo i Državni inspektorat 23. rujna 2020. potpisali Sporazum o financiranju nabave korisničke opreme za eInspekciju. Nabava i

MGIPU nastavlja s intenzivnim aktivnostima čija je svrha daljnja digitalizacija akata za gradnju

preuzimanje opreme prvi je korak u procesu uspostavljanja eInspekcije kojom će se kreirati geoinformacijski sustav koji će periodički detektirati promjene u prostoru uz primjenu satelitskih snimki.

eEnergetskiCertifikat

Modul eEnergetskiCertifikat jest informacijski sustav energetskih certifikata (IEC), odnosno računalna aplikacija za izdavanje, pohranu i kontrolu energetskih certifikata, izvješća o energetskim pregledima zgrada te izvješća o redovitim pregledima sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradama. Sadržava bazu podataka energetskih certifikata, izvješća o energetskim pregledima zgrada te izvješća o redovitim pregledima sustava grijanja i hlađenja ili klimatizacije. Također sadržava registar osoba ovlaštenih za energetska certificiranje i energetski pregled zgrada, osoba ovlaštenih za kontrolu i osoba koje provode program izobrazbe.

Energetski certifikat zgrade ili njezina posebnog dijela izdaje ovlaštena osoba, a od listopada 2017. izrađuje se elektronički i ispisuje isključivo preko informacijskog sustava za izradu energetskog certifikata. Kroz taj projekt nadogradit će se i poboljšat funkcionalnost sustava, a povezivanjem s ostalim ISPU-ovim modulima građanima će na jednome mjestu

biti dostupni podaci iz izdanih energetskih certifikata.

Modul eEnergetskiCertifikat je računalna aplikacija za izdavanje, pohranu i kontrolu energetskih certifikata

Zaključne napomene

Projektima poput Informacijskog sustava prostornoga uređenja (ISPU), koji smo prikazali u ovome prilogu, nastavlja se proces digitalizacije sustava javne uprave u sektoru graditeljstva i prostornoga uređenja, kako u smislu kreiranja softverskih rješenja tako i nabave potrebne opreme kao i ostale prateće infrastrukture. Time se želi postići nekoliko ciljeva, ponajprije uštede i veća učinkovitost, zatim kvalitetniji nadzor te u konačnici brža i kvalitetnija usluga za sve građane, s posebnim težištem na poduzetnicima. Projekt ISPU i svi njegovi e-moduli trebali bi uvelike unaprijediti sektor graditeljstva i prostornoga uređenja.

Izvor: Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine